

Documentada de l'any 1538, La Passió és pels olesans la tradició popular més important i a la qual més es bolquen grans i petits. Angelina Dalmases és l'actual presidenta de l'Associació La Passió d'Olesa de Montserrat i Matias Morte n'és expresident i col·laborador des dels anys quaranta. Tots dos ens expliquen els orígens d'aquesta representació i com es manté de viva a la població: **"De moment, La Passió d'Olesa sembla que es remunta al segle XVI, tot i que pensem que pot ser anterior, però la tenim documentada l'any 1538 en un inventari de la parròquia en què cita una consuetat de La Passió. La consuetat és el llibre que diu què han de dir els actors i com s'ha de fer l'obra; és a dir, sabem que en aquell any ja n'hi havia una."** La tradició diu que La Passió d'Olesa va molt lligada a la relació del poble amb l'Abadia de Montserrat: **"L'abat de Montserrat era aleshores baró i senyor d'Olesa i sembla que foren els mateixos monjos del monestir els qui van ensenyar als olesans a fer La Passió, en un començament dins mateix de l'església, més tard ja en places del poble i molins d'oli adequats per a l'ocasió."** De fet, l'any 1847 Olesa construeix un teatre amb capacitat per a sis-centes persones on poder fer-hi La Passió, i l'any 1900 ja se'n fa un de més gran: **"L'any 1922 encara se'n fa un altre amb més cabuda, la qual cosa ens indica que cada vegada eren més els espectadors que s'interessaven per l'espectacle, fins al punt que durant uns quants anys a Olesa van conviure-hi dues Passions, una feta per gent de dretes i una altra per gent d'esquerres, totes dues prou dignes."** Encara que pugui semblar estrany, les relacions dels afeccionats a fer La Passió i l'Església no han estat sempre bones, perquè nombrosos documents parlen de la prohibició expressa de l'Església a fer aquestes representacions: **"Tenim cartes del canonge de Barcelona, Pere Josep Avellà, de l'any 1813, advertint al rector d'Olesa que es deixi de fer La Passió, perquè és un escàndol per a les persones sensates. Això va durar més de cent anys i finalment cap al 1930 es van començar a donar autoritzacions que permetien als actors tornar a representar-la. No obstant això, no s'havia deixat de fer mai, el que es feia era posar un altre títol a l'obra i continuar representant La Passió de sempre."** Només els anys de Guerra Civil aturaren les representacions de La Passió d'Olesa de Montserrat, i l'any 1940 tornaren a engegar amb les mateixes ganes de sempre: **"El problema era que ens diuen que s'havia de fer en castellà, però l'alcalde que hi havia aleshores va dir que això no podia ser, i insistí tant i tant que el governador civil de Barcelona permeté que es continués fent en català."** En aquells moments, el director era Joan Povill i Adserà, poeta, autor teatral i mestre, i fou ell qui a partir del text de Fra Antoni de Sant Jeroni, escrigué un nou text dotat de gran força literària que s'adoptà des de 1949 fins avui com a text definitiu de l'obra: **"L'any 1968, però, La Passió d'Olesa feu un tomb important quan el Patronat que hi havia aleshores i l'alcalde d'aquell moment decidiren buscar un professional que fes un nou muntatge, i s'encarregà a José Tamayo."** No exempt de polèmica, el projecte es va tirar endavant i La Passió d'Olesa emprangué el camí que la portà cap al gran espectacle que és en l'actualitat: **"La nostra Passió sempre ha estat de les capdavanteres de Catalunya i ha fet que les altres s'anessin plantejant també nous reptes. L'aposta per l'espectacularitat, la concentració en representacions matinals i**

la constant innovació en termes estètics defineixen La Passió d'Olesa de la segona meitat del segle XX i la del principi del XXI."

Després va ser Joan Mallofré qui durant vint-i-cinc anys es va encarregar de la direcció teatral de La Passió, el seguí Pere Francesch, que renovà tota l'escenografia, i, finalment, en l'actualitat són cinc persones les qui n'assumeixen la direcció: Àngel Checa, Jaume Grivé, Joan Vilà, Xavier Povill i Raül Díaz. Però La Passió no és solament mèrit dels qui estan a la direcció, sinó de tot un poble que hi col·labora i permet que cada any milers d'espectadors acudeixin a Olesa només per veure les representacions: **"Tots els olesans ens estimem La Passió perquè forma part de la nostra tradició; que un actor es faci portador d'unes paraules de l'Evangeli i que amb la seva força sigui capaç de captivar els espectadors, això és magnífic no només per a l'Associació, sinó per a tot un poble que continua amb la tradició dels seus avantpassats."** I col·laboradors no ho són només els actors que es reparteixen els papers principals, sinó també aquells que arriben a omplir amb set-centes persones l'escenari en el quadre de l'entrada de Jesús a Jerusalem, i també tots aquells tramoistes, il·luminadors, cosidors, maquilladors, etc. que fan possible aquest gran espectacle que és La Passió.

La Passió és, doncs, un nexa d'unió de la gent del poble amb les diverses entitats que habitualment funcionen per separat: **"En un mateix camerino hi poden haver de conviure, deu o dotze diumenges diferents, aquells veïns que no s'avenen gaire o l'escombriaire i l'arquitecte que poques vegades coincideixen, o també aquells que han marxat d'Olesa per viure a les rodalies i que tornen al poble amb motiu de les representacions."** A més, Angelina Dalmases ens explica com ja després de les festes de Nadal, els assajos de La Passió comencen a ser punt de trobada entre uns i altres: **"El moviment per preparar les representacions comença a principis de gener i La Passió es representa normalment els mesos de març i abril, i se sol acabar el primer diumenge de maig. Les representacions són al matí dels diumenges, però des de fa uns anys estem ampliant a horaris de dissabte a la tarda."**

La gent d'arreu de Catalunya va a Olesa a veure La Passió en aquestes dates i cada vegada més es potencia aquest turisme cultural que acaba omplint el nou teatre d'Olesa inaugurat l'any 1987: **"És la combinació de tradició i modernitat, religiositat i valors ciutadans el que dóna a La Passió d'Olesa de Montserrat una profunditat cultural i històrica que fa augmentar el seu interès fins i tot per al turisme d'altres països i que li va valer la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya l'any 2002."**

Cal destacar també que des que tenen nou local, sempre ha estat algun artista reconegut el qui s'ha encarregat de fer gratuïtament el cartell de La Passió: **"Tenim una col·lecció de cartells originals de Joan Pere Viladecans, Guinovart, Hernández Pijoan, Tàpies, Subirachs, Cuixart, Bartolozzi, Clavé, etc."** I, lligat a aquest terreny cultural, des de l'Associació i l'Ajuntament s'ha creat una fundació que donarà vida a un centre d'estudis sobre teatre religiós: **"És un projecte que ara tot just comença a caminar, però que pensem que serà molt important de cara al futur."**

Consell Directiu de l'Associació de La Passió d'Olesa de Montserrat

Olesa de Montserrat (Baix Llobregat)

**“La Passió és
tot un poble
que continua amb
la tradició dels
seus avantpassats”**

Pintors dels cartells de La Passió

Joan Pere Viladecans, 1987
Jordi Fornas, 1988
Frederic Amat, 1989
Joan Josep Tharrats, 1990
Germans Castells, 1991
Antoni Llena, 1992
Albert Ràfols Casamada, 1993
Josep M. Subirachs, 1994
Joan Hernández Pijoan, 1995
Josep Guinovart, 1996
Antoni Clavé, 1997
Antoni Tàpies, 1998
Rafel Bartolozzi, 1999
Perejaume, 2000
Modest Cuixart, 2001
Robert Llimós, 2002
Arranz Bravo, 2003

Junta

Francesc Solsona
Isidre Montserrat
Miquel Castellón
Francesc Domingo
Carmina Checa
M. Dolors Xairó
Carles Temporal
Angelina Dalmases
Montserrat Ribot
Montserrat Solsona